

Handläggare
Martin Larsson
Telefon: 08-508 03 393

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på remiss om förslag till reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst

Förvaltningens förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på remiss angående förslag till reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Per Kjellander
Stadsdelsdirektör

Margareta Ericson
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet (dnr 151-673/2017) angående förslag till reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst. Socialförvaltningen har på uppdrag av kommunfullmäktige gett förslag på reviderade riktlinjer utifrån beslut som togs i kommunstyrelsen 2016.

Förvaltningen ser sammantaget positivt på förslaget till nya riktlinjer angående riksfärdtjänst. De nya riktlinjerna liknar till stor del nuvarande riktlinjer med vissa undantag. Exempelvis föreslås medresenärer under 26 år eller studenter betala 70 procent av vad resenärer 26 år eller äldre betalar samt att de strukturella ändringar som gjorts i förslaget bidrar till ökad läsvänlighet i riktlinjerna. Förvaltningen anser att ett förtydligande behövs avseende att ledarhund är att betrakta som hjälpmedel och därför får medtas vid resa i specialfordon eller taxi.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Avdelningen för analys och kvalitet

Fagerstagatan 15, Lunda
Box 4066
163 04 Spånga
Telefon 08-508 03 393
Växel 08-508 03 000
Fax 08-508 03 099
martin.carl.larsson@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till Kommunstyrelsen.

Bakgrund

Gällande riktlinjer för handläggning av riksfärdtjänst beslutades av kommunstyrelsen 2006-09-27. År 2013 reviderades riktlinjerna, i budget för 2017 ges socialnämnden uppdraget att på nytt revidera riktlinjerna. Ärendet har skickats på remiss till bland annat Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning.

Ärendet

Lag (1997:735) om riksfärdtjänst ger kommunerna ansvar för att personer med en stor och varaktig funktionsnedsättning ges förutsättningar att till motsvarande kostnader som andra göra privata resor i Sverige med ändamålet rekreation, fritidsverksamhet eller enskild angelägenhet. Kommunens ansvar består i att ersätta den enskilde för resans merkostnad på grund av funktionsnedsättningen.

Gällande riktlinjer behöver revideras utifrån att förändringar skett i lagen om riksfärdtjänst och tillhörande praxis. Socialförvaltningen anser också att delarna i nuvarande riktlinjer avseende regler kring hjälpmedel, ledsagning, färd sätt och handläggning av ansökan om riksfärdtjänst behöver förtydligas för att öka likställigheten och rättssäkerheten i staden i samband med utredning och beslut om resa med riksfärdtjänst.

Lagändring

I lagen om riksfärdtjänst har ett nytt stycke lagts till där det framgår att om den enskilde är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning. Beslutsfattaren ska då ta ställning till om ett barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning själv skulle kunna göra resan för vilken den enskilde har ansökt om resa med riksfärdtjänst. Föräldraansvaret ska kompensera för barnets ålder, inte för dess funktionsnedsättning. Det innebär att om barnet har en funktionsnedsättning som kräver resa med specialfordon ska riksfärdtjänst beviljas oavsett barnets ålder.

Nytt prejudikat

I Högsta förvaltningsdomstolen (HFD), mål nr. 4942-10, har det fastslagits att riksfärdtjänst inte ska beviljas för resor i samband med fackliga uppdrag. Dessa bedöms vara tätt sammankopplade med personens arbete och ska därmed bekostas av arbetsgivaren.

Kammarrätten i Göteborg, mål nr. KGG_4144-09, och kammarrätten i Stockholm, mål nr. KST_7587-08) tydliggör att resor med riksfärdtjänst inte ska anses täckas av omkostnadsersättningen som ingår i assistansersättningen när den

enskilde behöver sin personliga assistent som ledsagare för att genomföra resan.

Justitieombudsmannen, JO 3127-2006, uttalade år 2007 att beslut om resor med riksfärdtjänst normalt bör avse en resa i taget. Detta eftersom att en bedömning måste göras av beslutsfattaren inför varje resa utifrån den enskildes hälsotillstånd och vilken service som erbjuds vid de aktuella stationerna eller terminalerna. Hälsotillstånd och serviceutbud vid olika stationer kan förändras över tid. Det är därför inte möjligt att göra en bedömning för ett flertal resor under en period.

Förtydliganden i förslag till riktlinjer

I kapitlet Rätt till riksfärdtjänst redogörs för reglerna kring vem som har rätt till riksfärdtjänst och att respektive stadsdelsnämnd ansvarar för personer som är folkbokförda i den egna stadsdelen. Socialförvaltningen bedömer att samtliga förtydliganden som gjorts i de reviderade riktlinjerna minskar osäkerheten gällande tillämpningen av lagen. Därmed ökar rättssäkerheten och likställigheten i staden angående riksfärdtjänst. Angående tillägget som avser rätt till medresenär vid resa med taxi/specialfordon påverkas inte stadsdelsnämndernas kostnader. Vidare anser socialförvaltningen att tillägget som gjorts avseende att medta egna barn under 18 år och syskon som medresenär inte heller påverkar kostnaden. Däremot bedöms det öka likställigheten i hanteringen av denna fråga samt att det blir tydligt för den enskilde vad denne har rätt till gällande medresenär.

I de reviderade riktlinjerna görs tillägget att medresenärer under 26 år eller studerande ska betala 70 procent av vad resenärer som är 26 år eller äldre betalar. Enligt socialförvaltningen skulle detta innebära en förbättring för berörda om det antas av kommunfullmäktige.

Tillägget angående att framöver tillåta riksfärdtjänstresenärer att ta med djur, såsom ledarhund, på grund av sin funktionsnedsättning kan, enligt socialförvaltningen innebära en ökad kostnad i form av sanering av fordonet efter genomförd resa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för analys och kvalitet i samverkan med avdelningen äldre och funktionsnedsättning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser sammantaget positivt på förslaget till nya riktlinjer angående riksfärdtjänst. De nya riktlinjerna är till stor del är lika nuvarande riktlinjer men med vissa undantag.

Förvaltningen anser att de reviderade riktlinjerna tydligare beskriver processen hur handläggning av riksfärdtjänst ska göras. Exempelvis under rubrik 2.1 Ansökan, där det har skrivits i punktform vad som ska framgå i ansökan jämfört med tidigare riktlinje där det står beskrivet i löpande text.

Nytt avsnitt i förslaget till riktlinje är att medresenärer under 26 år eller studerande som innehar Centrala Studiestödsnämndens rabattkort eller något av Studentkårens studentkort, som Mecenat eller Studentkortet, betalar 70 procent av vad resenärer som fyllt 26 år betalar vid resa med taxi eller specialfordon. Om förslaget antas av Kommunfullmäktige anser förvaltningen att det innebär en förbättring för berörda, vilket även är vad Socialförvaltningen anser.

Socialförvaltningen ser viss risk med att möjligheten att medta djur, exempelvis ledarhund, för riksfärdtjänstresenären kan komma att innebära ökade kostnader i form av sanering av fordonet efter genomförd resa.

Förvaltningen anser att avsnittet om djur bör förtydligas. Det beskrivs att det är tillåtet att ta med djur i resa med taxi eller specialfordon, om detta bedöms nödvändigt utifrån funktionsnedsättningen, exempelvis ledarhund. Här anser förvaltningen att texten kan förtydligas genom att beskriva att ledarhund betraktas som hjälpmedel och att det därför tillåtet att ta medta. Angående husdjur som inte är att betrakta som hjälpmedel anser förvaltningen att det beskrivs tydligt i förslaget till riktlinje att det vid resa med allmänna kommunikationer är reseföretagets bestämmelser som gäller.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till Kommunstyrelsen.

Bilagor

1. Remissbrev
2. Förslag till reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst